ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ – 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ – БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 207. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 5-го ЛИСТОПАДА 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 5, 1975 No. 207. VOL. LXXXII.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ ПРОГОЛОШУЄ ЗБІРКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ДАТКУ

ЗВЕРНЕННЯ ЕКЗЕКУТИВИ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДЯНИ И ГРОМАДЯНКИ!

Як щороку, апелюємо до Вас і цього: Зложіть Ваш річний Національний Дадок до Українського Народного Фонду!

Звертаємося до Вас, свідомих і жертвенних патріотів, що своїми щорічними пожертвами уможливлюєте працю УККА впродовж його 35-літнього існування.

В 1976-му році ціла Америка врочисто обходитиме 200-річчя повстання Американської Держави, що стала наймогутнішою потугою у світі.

В 1976-му році українська громада в Америці відзначить 100-річчя свого поселення в цій країні та викаже столітній вклад української еміграції в розбудову культурного, економічного й політичного життя ЗСА та свою безперервну допомогу поневоленій Україні.

Теж, в жовтні 1976-го року, відбудеться XII КОНҐРЕС УККА(що буде 36-им з черги роком його існування.

З метою належної підготови української участи в торжествах відзначення 200-річчя Американської Незалежности, в березні 1975 року створено з рамени УККА Український Крайовий Комітет 200-річчя Америки, що займається координацією місцевих українських комітетів та підготовляє загальнокрайові імпрези у Вашінґтоні, Філядельфії, Ню Йорку, Шамокіні, Ґлен Спей, Клівленді, Детройті і Чікаґо.

Одним з найважливіших починів для відзначення 200-річчя Американської Незалежности й 100-річчя українського поселення в ЗСА є більша праця англійською мовою про вклад української еміграції в розбудову Америки, яку вже підготовляє УККА.

Крім того Український Крайовий Комітет 200-річчя Америки підготовляє брошуру англійською мовою, УКРАЇНЦІ В АМЕРИЦІ, для масового поширення в ЗСА у 1976-му році.

Звертаємося до Вас, членів великої української громади в Америці, допомогти нам перевести запляновані дії з успіхом та з користю для української громади в Америці та поневоленої України.

Тому, звертаємося до Вас з гарячим проханням зложити свої щедрі пожертви:

1. Ваш НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК на 1975 рік (якщо Ви його ще не зложили), що є основою всієї діяльности УККА;

2. Вашу пожертву на ОБОРОНУ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ, бо УККА веде послідовну акцію в справі звільнення Валентина Мороза та Леоніда Плюща, включно з інтервенціями у президента Форда перед його конференцією з Брежнєвим у Владивостоці в 1974 році та перед його виїздом на „вершинну конференцію" в Гельсінках у липні 1975 року. УККА веде далі оборонні акції в справі полегшення та людяного трактування українських політичних в'язнів — чоловіків і жінок;

3. Просимо Вас зложити окремий даток на перебудову та відновлення Дому УККА в Ню Йорку, який перейшов на власність УККА-СУА та в якому вже переводиться основний ремонт.

Українські Громадяни й Громадянки!

УККА зумів сконсолідувати всі творчі українські органічні сили, що стоять на засадах проголошення Незалежности й Соборности України в роках 1918-1919. Впродовж свого існування УККА робив численні інтервенції в Білому Домі, Державному Департаменті, в різних інших американських урядових чинників та в Американському Конґресі. УККА теж вів та продовжує вести оборонні акції в Об'єднаних Націях, протестуючи проти варварського гноблення українського народу комуністичною Москвою та в обороні українських культурних діячів, яких Москва арештує та засуджує на суворі кари за те тільки, що вони обороняють права українського народу та виступають проти насильної русифікації України.

ВСІ ЦІ РІЗНОГРАННІ АКЦІЇ, ЯКІ ПРОВІВ УККА ТА ПЛЯНУЄ ПЕРЕВОДИТИ В МАЙБУТНЬОМУ, ОПЛАЧУЄТЬСЯ ВИКЛЮЧНО З ТИХ ПОЖЕРТВ, ЯКІ ВИ ВПЛАЧУЄТЕ ЩОРІЧНО У ФОРМІ НАЦІОНАЛЬНОГО ДАТКУ.

Українські Громадяни й Громадянки!

Праця УККА мусить йти вперед, бо Україна дальше карається в московсько-комуністичному ярмі.

Наш успіх, що є теж Вашим успіхом, залежатиме у великій мірі від Вашої щедрої допомоги. Просимо Вас допомогти нам щедро у виконанні наших завдань. Щиро дякуємо.

ЕКЗЕКУТИВА
Українського Конґресового Комітету Америки

Жовтень, 1975 року

ПРЕЗИДЕНТ ЗВІЛЬНИВ ШЛЕСІНДЖЕРА І КОЛБІ, ЩОБ МАТИ „ВЛАСНИЙ УРЯД"

Вашінґтон. — Під час пресової конференції у понеділок, 3 листопада, президент Джералд Форд формально повідомив про зміни в його кабінеті, хоча преса дізналася про більшість цих змін вже день раніше. Заявляючи, що він впровадив зміни, бо хоче мати „мій власний уряд", а не той, який був призначений ще президентом Ричардом Ніксоном, президент Форд підтвердив, що звільнив з їхніх постів секретаря оборони Джеймса Шлесінджера і директора Центральної Розвідчої Агенції (Сі-Ай-Ей) Вілліяма Колбі, а новим секретарем оборони найменував Доналда Г. Рамсфелда, дотеперішнього шефа персоналу Білого Дому, та колишнього представника ЗСА до НАТО, а на директора Сі-Ай-Ей найменував Джорджа Буша, теперішнього представника ЗСА в Пекіні та колишнього амбасадора до Об'єднаних Націй. Президент Форд також повідомив, що Генрі Кіссінджер залишиться на пості державного секретаря, але зречеться посту голови Крайової Ради Безпеки. Новим головою цієї Ради буде генерал Брент Скавкрофт, близький співробітник Кіссінджера. Президент Форд також поінформував, що теперішній секретар торгівлі Роджерс Мортон виявив бажання вернутися до приватного життя і на його місце Президент найменував Елліота Річардсона, теперішнього амбасадора до Великобританії, який раніше займав різні пости в кабінеті президента Ніксона, був секретарем оборони та генеральним прокуратором ЗСА. Президент також заявив, що новим шефом персоналу Білого Дому буде дотеперішній заступник Доналда Рамсфелда, Ричард Чейні.

Хоча під час пресової конференції президент Форд кількакратно заперечував, що причиною звільнення Шлесінджера було те, що дотеперішній секретар оборони часто не погоджувався з поглядами державного секретаря Кіссінджера щодо політики детанту із Совєтським Союзом, Президент таки не подав дійсної причини усунення з посту Шлесінджера. Він тільки кілька разів заявив, що новий кабінет далі вестиме корисну для ЗСА закордонну політику та твердив, що його уряд не допустить до мілітарного послаблення Америки. Натомість Президент відверто сказав, що державний секретар Кіссінджер відіграватиме головну ролю у формулюванні закордонної політики, не зважаючи на те, що він зречеться головства в Крайовій Раді Безпеки. Президент Форд також не подав причини чому віцепрезидент Нелсон Рокефеллер рішив не кандидувати на цей пост у 1976-му році, а тільки сказав, що Рокефеллер „дійшов до цього рішення самостійно", додаючи, що він, тобто, президент Форд, не вимагав такого рішення від Рокефеллера.

Зміни в кабінеті президента Форда викликали гостру реакцію не тільки в ЗСА, але також за кордоном. Зокрема неґативно зареаґували союзники Америки в НАТО, які вважають, що звільнення Шлесінджера з посту секретаря оборони може мати неґативні наслідки на мілітарну спроможність ЗСА та викличе задоволення в Москві, бо в уряді ЗСА тепер пануватимуть погляди Кіссінджера щодо політики детанту. В самій Америці законодавці обох партій та інші політичні діячі виявили стурбовання, що з уряду відставлено Шлесінджера, який перестерігав проти надто великих концесій для Москви в переговорах в справі обмеження атомової зброї та часто таврував Конґрес за зменшення оборонного бюджету ЗСА в час, коли СССР постійно збільшує свої видатки на мілітарні цілі.

СЕНАТОР ДЖЕКСОН ЗВЕРНУВСЬ ДО ПРЕЗИДЕНТА ФОРДА І ЛЕОНІДА БРЕЖНЄВА В ОБОРОНІ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

Вашінґтон. — У п'ятницю, 31 жовтня, демократичний сенатор Генрі Джексон із стейту Вашінґтон, який проголосив свою кандидатуру на пост президента ЗСА, написав листи до президента Джералда Форда та генерального секретаря КПСС Леоніда Брежнєва, в яких виступив в обороні українських політичних в'язнів у Совєтському Союзі.

В листі до президента Форда сен. Джексон пише:

Пане Президенте! Маю шану поінформувати Вас про петицію в справі трьох українських політичних в'язнів: Валентина Мороза, Леоніда Плюща та Юрія Шухевича. Ця петиція була поширена американцями українського походження в кількох містах ЗСА та під нею підписалося 3,789 осіб.

Закликаю Вас доручити амбасадорові Мойнігенові, щоб він в Об'єднаних Націях гостро запротестував проти ув'язнення Валентина Мороза та його колег — політичних в'язнів на підставі, що їхнє ув'язнення становить грубе порушення принципів Загальної Декларації Людських Прав і Міжнародного Пакту для ліквідації всіх форм расової дискримінації, які були прийняті самим Совєтським Союзом.

Юрій Шухевич, який непохитно відмовляється засудити свого батька, українського генерала, в 1972 році був засуджений на третій з черги 10-річний термін ув'язнення в таборі строгого режиму. На перший термін ув'язнення він був засуджений в 1948-му році, коли йому було тільки 15 років.

Леонід Плющ, визначний математик і кібернетик, був заарештований в 1972-му році за його писання і від липня 1973-го року змушений переносити горезвісні тортури совєтського психіятричного „лікування".

Валентин Мороз, український історик, засуджений вдруге за висловлювання своїх індивідуальних поглядів, перебуває в тюрмі від 1970-го року і йому тепер загрожує ще гостріше покарання. Ви може пригадуєте собі мою телеграму в його справі, яку я вислав Вам перед конференцією у Владивостоці, коли Мороз був на п'ятому місяці його голодівки, якою протестував проти жорстоких умовин його ув'язнення.

Ці три українці потребують особливо наглої допомоги, яку я надіюся Ваше заступництво їм подасть.

Лист до Брежнєва

Того самого дня, в п'ятницю, 31-го жовтня, сенатор Джексон переслав Леонідові Брежнєву листа такого змісту:

„Я одержав петицію, підписану майже 4,000 особами, яка віддзеркалює зростаюче стурбовання в ЗСА, зокрема між американцями українського походження, долею Валентина Мороза, Леоніда Плюща та Юрія Шухевича. Я поділяю їхнє стурбовання і мене зокрема вражає те, що протягом останніх років було заарештовано багато молодих жінок тільки за те, що як українки старалися користуватися їхніми культурними правами — між ними Стефанія Шабатура, Надія Світлична - Шумук, Ірина Стасів-Калинець і Ніна Строката-Караванська.

Все ще надіюся, що Ви поробите заходи, щоб Валентинові Морозові та його колегам, українським в'язням, були привернені права, яких Ваш уряд зобов'язався додержуватися згідно із Загальною Декларацією Людських Прав та Міжнародним Пактом для ліквідації всіх форм расової дискримінації".

Ще одна фінансова фірма плянує перенестись з Ню Йорку до Будівлі УНС

Ню Йорк, Н. Й. — Герцоґ і Компанія є другою з черги великою фірмою торгівлі вартісними паперами, яка плянує внедовзі перенестися до Української Будівлі УНСоюзу в Джерзі Сіті, Н. Дж. Джон Е. Герцоґ, президент Компанії, заявив в інтерв'ю з репортером щоденника „Волл Стріт Джорнал" у вівторок, 28 жовтня, що ця фірма є процесі виготовлення відповідної умови на винайм приміщення в будинку УНСоюзу на десять років. „Умова повинна бути підписана десь до тижня часу", заявив Герцоґ. Минулого місяця, підприємство Віден і Компанія винайміло п'ятнадцятий і частину чотирнадцятого поверху в новій будівлі УНСоюзу, підписавши умову на п'ять років. Ця компанія, одна з найбільших в Ню Йорку в торгівлі вартісними паперами, плянує перенести більше,, як одну третину свого персоналу до будівлі УНСоюзу вже з початком нового року. Герцоґ і Компанія, яка затруднює 75 осіб, плянує перенестися вповні до чотирьох місяців, згідно із із заявою її президента. За головні причини перенесення до Ню Джері, екзекутивні урядовці обидвох Компаній подають піднесення податків на перепродаж бондів і вартісних паперів управлінням міста Ню Йорку з уваги на критичну фінансову ситуацію цієї метрополії, яка знаходиться на грані банкрутства. Податки на перепродаж вартісних паперів міське управління Ню Йорку піднесло на 25 відсотків від 1-го серпня 1975 року. Перенесення Компанії Віден до Ню Джерзі заощадить їй 1 мільйон долярів річно. Новий податок, заявив Дж. Герцоґ, підніс загальні видатки його підприємства на чверть мільйона долярів. Тоді, коли Віден і Компанія, з уваги на тільки частинне перенесення бюр, надальше підлягатиме деяким уподаткуванням в Ню Йорку, підприємство Герцоґ і Компанія виходить цілковито з-під податкової структури цієї метрополії.

Мґр Іван Базарко працюючи видужує із серцевого недомагання

Ню Йорк. — З кінцем минулого місяця в цій метрополії і поза нею поширилася тривожна вістка, що відомий наш громадянин, невтомний екзекутивний директор Українського Конґресового Комітету Америки та шеф його канцелярії мґр Іван Базарко занедужав на серце та перебуває в лікарні під інтенсивною опікою. Лікарі ствердили, що головними причинами серцевого недомагання була з одного боку перевтома працею, а з другого надмірна турбота. Після вісімох днів інтенсивної опіки в лікарні, мґр Іван Базарко повернувся до дому і — знову до праці в канцелярії УККА, висловлюючи цією дорогою подяку для багатьох наших громадян,

Мґр Іван Базарко

які виявили турботу його недомаганням та переслали йому побажання швидкого і повного видужання.

Рокефеллер не буде кандидатом на віцепрезидента

Вашінґтон. — У понеділок, 3 листопада, віцепрезидент Нелсон Рокефеллер передав президентові Джералдові Фордові листа, в якому формально повідомив, що не старатиметься здобути в 1976 році номінації Республіканської партії на пост віцепрезидента. У листі Рокефеллер не подав жадних причин на це рішення, а тільки зазначив, що кандидата на пост віцепрезидента обирає і повинен обирати кандидат на президента. Віцепрезидент Рокефеллер хвалив Джералда Форда за його „відданість постові президента" та обіцяв, що сумлінно виконуватиме свої обов'язки до часу, коли владу в країні знову переберуть „Президент і віцепрезидент, належно обрані на ті пости народом цієї славної Республіки".

Хоча Рокефеллер в листі, ані президент Форд під час пресової конференції минулого понеділка не подали причин, чому Рокефеллер відмовився кандидувати на віцепрезидента, коментатори припускають, що рішення Рокефеллера було спричинене тим, що президент Форд хоче в 1976-му році мати підтримку консервативної частини Республіканської партії, а Рокефеллер має опінію ліберала.

У Вашінґтоні відкрито совєтську виставку про Сибір

Вашінґтон. — В понеділок, 3-го листопада ц.р. тут у великій на 8.000 кв. футів залі Смітсонського Інституту і музею природньої історії, офіційно відкрито велику совєтську виставку, яка має за завдання показати американцям розвиток, заселення, індустріялізацію і вартісні копалини „неісходімого" Сибіру, території, яка охоплює 10 мільйонів квадратових кілометрів, тобто є 38 відсотків більша як З'єднані Стейти Америки. Виставка відбувається заходами „сибірського відділення" Академії Наук СССР і Смітсонського Інституту в рамках культурної виміни між ЗСА і СССР. Поодинокі частини Сибіру ілюстровані на виставці великого розміру фотознімками і картографічними картинами, як також роз'яснювальними брошурами з поясненнями в обидвох мовах — анґлійській і російській. На виставці показано також багато зразків дорогоцінного каменя, дерева, вугілля тощо. Фреквенція відвідувачів виставки покищо невелика. Е.Д. Стантон, один з охоронців музею, сказав кореспондентові: „Я ходив подивитися на виставку, щоб переконатись чи часом немає там американської пшениці".

Помер інж. Теодор Яцура, учасник Визвольних Змагань і революційного руху

Філядельфія. — Минулої неділі, 2-го листопада рано, тут помер на 78-му році життя активний учасник Українських Визвольних Змагань та видатний член революційного підпілля в Українській Військовій Організації та Організації Українських Націоналістів, св.п. інж. Теодор Яцура, колишній політв'язень, пластун та виховник молоді і громадсько - суспільний діяч. Осиротив дружину Мирославу, сина Зенона з дружиною Ольгою та дітьми Аскольдом і Роксоляною та ближчу і дальшу родину в Україні і діяспорі. Похорон відбудеться в суботу, 8-го листопада, о год. 8:30 рано з похоронного заведення до церкви Царя Христа і опісля на цвинтар у Факс Чейсі.

СИН ЗАСУДЖЕНОГО СОВЄТАМИ У ВІННИЦІ ЛІКАРЯ Д-РА МИХАЙЛА ШТЕРНА ГОТОВИЙ „ПЕРЕВЕРНУТИ СВІТ", ЩОБ РЯТУВАТИ БАТЬКА

Джерзі Сіті (лв). — Стурбований вкрай долею свого несправедливо засудженого батька, вінницького лікаря д-ра Михайла Штерна, який карається в харківському концтаборі, і долею матері Іди Штерн, яка, щоб могти відвідати свого чоловіка- в'язня, залишилася в СССР, молодий син лікаря, Віктор Штерн, відвідав „Свободу" 31-го жовтня в товаристві Адріяна Каратницького, секретаря Комітету Оборони Совєтських В'язнів, і в розмові з редакторами висловлював надію, що американці допоможуть йому вирвати з лабет КҐБ його батька, бо „американці, — сказав він, — особлива нація еміґрантів і потомків еміґрантів, і вони найближче можуть взяти до серця історію людини, що потерпіла за своє бажання еміґрувати".

Віктор Штерн приїхав до ЗСА заходами американської жидівської добродійної організації „Ал Тідом" ((назва ця в перекладі значить „Не мовчи") з Ізраїлю, де він перебуває від дня свого виїзду з СССР 6-го липня ц. р. З ним виїхала і його дружина Анна та їх три і піврічний син Артур.

З глибокою вірою у правоту свого діла, Віктор Штерн стукає у всі двері для рятунку своїх батька і матері, яких любить відданою синівською любов'ю. Він був з цією місією у Франції, Голляндії, Англії і Італії, а його молодший брат Август, який виїхав із СССР рік перед ним, в свою чергу відвідав Зах. Німеччину, Данію, Швецію і Норвеґію. Вони зустрічаються, інформують і благають про рятунок всіх, хто хоче і може допомогти, знаючи твердо, що розголошення справи лікаря Штерна в світі — єдине стримує каґебістів від ще гіршого трактування їхнього батька, і дає ще надію двом синам таки добитися звільнення д-ра Штерна, бо „ще кілька місяців цього кошмару, і вони (батьки) згинуть", — каже він.

Постукав Віктор Штерн і в наші, українські двері, довідавшись, що „Свобода" писала про його батька, коли на Захід продістався документ Самвидаву — частина останнього слова, що його виголосив на своєму процесі у Вінниці, весною 1974 р. д-р Михайло Штерн. В цьому слові він писав із зворушливим почуттям про „чудову, рідну і близьку" йому мову українську, якою він пише свої вірші „в казематі", присвячуючи і висилаючи їх своїй дружині і дітям. Тож зустріто сина д-ра Штерна як давнього знайомого, а його розповідь про „Справу д-ра Штерна" була надзвичайно цікава. Це штучно створений КҐБ процес, щоб за будь-яку ціну перешкодити д-рові Штерну і його родині еміґрувати до

Під час відвідин у „Свободі": Віктор Штерн (посередині) з редакторами Ігорем Длябогою (зліва) і Зеноном Снилком.

Ізраїлю. Для цього було пущено в рух наклеп, обман і фальсифікацію навіть протоколів судового засідання, д-р Михайло Штерн невинуватий навіть згідно із совєтськими законами. Д-р Михайло Штерн став перед судом на весні 1974 року, обвинувачуваний у „хабарництві" й інших „должностних" — службових перступах. Щоб знайти кількох свідків, які дадуть неґативні відгуки про д-ра Штерна, на наказ прокурора В. Кравченка переслухано 2 тисячі пацієнтів д-ра Штерна за останні 10 і більше років його лікарської практики (а навіть і 15 років у одним випадку). І це свідчить про велику пошану до свого лікаря, що тільки 2% з усіх опитаних погодились свідчити проти лікаря, не зважаючи на найбільший тиск з боку „каральних органів" і якнайвишуканішу „заохоту" з боку прокурора. Ці „заохочування" включали навіть обіцянки — запевнення, що цим пацієнтам не буде поставлено у провину давання „хабаря" д-рові Штернові, якщо вони „добровільно" це визнають. (За совєтськими законами винні і ті, що дають, і ті що беруть „хабаря".) Та й ті 2 відсотки значно змаліли на самому су-

(Закінчення на стор. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Наш обов'язок

Український Конгресовий Комітет Америки, наша центральна громадсько - політична репрезентація в цій країні, проголошує свою традиційну вже збірку вкладок і пожертв до Українського Народного Фонду на — для нас подвійно — ювілейний 1976-ий рік. Фонд цей існує вже повних 25 років і здавалося б, що він повинен бути самозрозумілий, як для кожного з нас є самозрозумілою справою кожного року виповняти наші податкові звороти та платити податок державі, чи як самозрозуміло є для кожного з нас наша щонедільна пожертва для нашої церкви. На превеликий жаль, Український Народний Фонд, єдина і виключна база багатобічної діяльности нашого УККА, для великої частини нашої громади ще й досі не став такою самозрозумілою повинністю.

Проголошена тепер збірка Національного Датку повинна б нас наблизити до такого її самозрозуміння. Це в цій справі наша головна і одинока проблема. УККА бо сьогодні вже не мусить себе представляти і не мусить говорити про потребу фондів, бо це відоме і наявне. В більшості бо громад існують Відділи УККА і вони сьогодні практично двигають на своїх раменах головний тягар громадської активности. Сьогодні вже ледве чи можна б назвати якусь більшу акцію чи імпрезу місцевого чи крайового порядку, яку в такій чи іншій формі не піддержував би, часто рішально, власне Український Конгресовий Комітет. Не диво, що саме на цей наш УККА та на його лідерів, зокрема його президента проф. Льва Добрянського, сиплються головні громи напасливої совєтської пропаганди, включно з тихими і явними совєтськими інтерпеляціями в уряду у Вашінгтоні.

Це добре знають і правильно оцінюють тисячі наших громадян, які щорічно вплачують свій Національний Даток до УНФонду. Як же інакше, незрівняно ліпше виглядала б наша активність і наші справи, якщо б таких відданих і жертвенних наших патріотів були не тисячі, але десятки тисяч і сотні тисяч!

Очевидно, що такою добровільною акцією, як нею є збірка Національного Датку до УНФонду, рідко коли можна охопити всіх. Але всі теперішні платники цього датку та його віддані збирачі можуть поважно причинитися до його основного поширення. Велика бо частина нашого громадянства цього Датку не платить не тому, що не хоче, але з тієї простої причини, що про цю акцію відносно мало знає і не має нагоди свій Даток скласти, бо ніхто до нього не зголошується. Справа збірки Національного Датку матиме незрівняно кращий вислід, якщо кожний теперішній платник цього Датку буде рівночасно і його збірщиком та заохочуватиме всіх своїх знайомих, щоб вони в цю акцію активно включилися.

Розуміється, що трапляються і такі, які відмовляються від вплати Національного Датку, виправдуючи себе всілякими дійсними чи видуманими причинами. Але їхня критика та їхні докори не мають і не можуть мати жадного впливу, якщо вони відмовляються від вплати Національного Датку. Відомо, що одним з головних гасел Американської Революції було: „Без репрезентації не даємо податку" — „no taxation without representation". У нашому УККА треба поставити справу в іншому порядку: без Національного датку немає репрезентації. До тієї репрезентації в УККА кожному нашому громадянинові і кожній організації та установі широко відкритий шлях. Але передумовою того мусить бути вплата Національного Датку.

У надрукованім на іншому місці в цьому числі Зверненні Екзекутиви УККА та в окремій статті „Український Народний Фонд" наведено багато переконливих аргументів про потребу збірки Народного Фонду не тільки в дотеперішній висоті, але й про можливість та необхідність його основно збільшити. Ми можемо і повинні це вчинити. Це залежить від кожного з нас. Виконаймо свій обов'язок, тим більший і почесніший, бо добровільний.

Помилкове рішення

Минулого тижня президент Джералд Форд звільнив з їхніх постів секретаря оборони Джеймса Шлесінджера та директора Центральної Розвідчої Агенції (Сі-Ай-Ей) Вілліяма Колбі.

Колбі правдоподібно був усунений з посту з уваги на виявлення ряду нелегальних вчинків цієї розвідчої агенції. Звільнення Колбі не повинно мати великого впливу на майбутню закордонну політику Вашінгтону, натомість усунення Шлесінджера може потягнути за собою дуже негативні наслідки, бо може пошкодити безпеці ЗСА. Як відомо, Шлесінджер часто не погоджувався з державним секретарем Кіссінджером щодо політики детанту із Совєтським Союзом, зокрема щодо деяких подробиць нового договору в справі обмеження атмової зброї, твердячи, що Кіссінджер готовий погодитися на надто великі концесії для Москви, що могло б дуже послабити мілітарну силу ЗСА. Шлесінджер протягом останніх кількох місяців дуже часто перестерігав законодавців проти зменшення оборонного бюджету ЗСА, твердячи, що дальші зменшення можуть перетворити Америку в другу з черги мілітарну потугу в світі після Совєтського Союзу.

Отже, Джеймс Шлесінджер був своєрідним забороло́м проти надто ліберального становища Кіссінджера щодо політики детанту. Більш реалістичні погляди Шлесінджера на політику детанту до великої міри балянсували ідеалістичні, але наївні погляди Кіссінджера. Усунення Шлесінджера з посту секретаря оборони тільки збільшить впливи Кіссінджера на ведення закордонної політики ЗСА, не зважаючи на те, що президент Форд домігся того, щоб Кіссінджер, залишаючись на пості державного секретаря, погодився зректися свого другого важливого посту, голови Крайової Ради Безпеки при Білому Домі. Хоча Кіссінджер уступить з посту голови тієї Ради, щоб в такий спосіб до якоїсь міри зменшити нарікання консервативних республіканців і членів Конгресу, які вважали, що два пости надавали Кіссінджерові надто великі повновласті, то достовірні урядові джерела та коментатори твердять, що в дійсності це зречення не зменшить впливів Кіссінджра на закордонну політику, бо президент Форд мав здогадно запевнити, що він надалі буде його головним дорадником в закордонних справах.

Рішення президента Форда звільнити Джеймса Шлесінджера з посту секретаря оборони треба вважати помилковим, бо в американському уряді тепер забракне його реалістичного голосу, який правильно перестерігав перед небезпеками для ЗСА, які криються в теперішній політиці детанту із Совєтським Союзом.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД

(УККА). — На XI Конгресі українців у Америці 6-8 жовтня 1972 р. у Ню Йорку, на якому було 510 уповноважених делегатів від зорганізованої української громади в Америці, були виголошені палкі патріотичні заклики, що Український Народний Фонд, фінансова база Українського Конгресового Комітету, не може бути менший як 250.000 дол. річно. Пригадуємо, що таку-то суму визначив IУ Конгрес Американських Українців 5-6 листопада 1949 року у Вашінгтоні, отож цілих 25 років тому, на якому власне й вирішено заснувати Український Народний Фонд. Рада Директорів УККА і Контрольна Комісія поставилися реальніше й скромніше до цієї справи. Рахуючись із щорічними впливами до УНФонду (найменший був у рр. 1961/62 — 58.765.00 та найбільший у рр. 1952/53 — 136.268.97) преліміновано вже на минулий рік — і так само на цей 1975 рік суму тільки — 142.000 дол. Коли зважити, що до українського Конгресового Комітету належать буквально 61 центральна установа й організація, ввесь зорганізований український світ в Америці, та що ми вихваляємося, що нас, українців, в одних тільки З'єднаних Стейтах є мільйон, то 142.000 дол. — смішно дрібна квота. Це смішно дрібна квота, коли взяти на увагу, що УККА є репрезентацією українців у Америці перед державними властями, — що це наша крайова громадська верхівка, — що УККА має переводити інформаційно - пропагандивну роботу на американському, а то й міжнародному форумі про трагічну долю України під ворожим ярмом, — що УККА має спонзорувати прерізні політичні й культурні акції і імпрези, — що УККА має турбуватися українським шкільництвом, — що він має видавати англомовний періодик на високому рівні, — що він має вплачувати поважний членський внесок до Секретаріяту СКВУ і має уділювати субвенції різним добрим і корисним ділам, — коли взяти все це на увагу, то сума 142.000 дол. — насправді мінімальна, невистачальна.

Українська спільнота в минулому році склала на УНФонд 114.672.02 дол. Це теж страшенно мало, бо в минулому році, та ще більше в цьому, — зросла дорожнеча в Америці й усі ціни пішли вгору: треба ж утримати мінімальний адміністраційний апарат, треба рахуватися з подорожінням коштів друку, оголошень, комунікації. Ось, наприклад, голосно лунають вимоги громадян, щоби УККА прийняв на повний час праці організатора, який роз'їжджав би по всій країні, допомагав існуючим Відділам скріпити їхню діяльність на місцях і придбати нових членів та засновував нові Відділи, де їх ще нема. Існують слушні вимоги наших громадян, щоби пригадуватися частіше найширшим колам американського суспільства — великими, цілими чи бодай півсторінковими оголошеннями у великих американських щоденниках, інформуючи їх головно про долю тих наших відважних українських людей в СССР, які караються за те тільки, що вони українці і прагнуть волі. Чуємо слушні і правильні голоси наших громадян, які вказують на потребу видавання різних українських і англомовних книжок з різних ділянок, які ширили б добре українське ім'я та сприяли збереженню нашої національної громади у вільному світі. Все це дуже гарно і добре, — але за які фонди все це робити?!

Український Конгресовий Комітет покликаний до життя волею українських людей в Америці й існує виключно завдяки жертвенності українських людей. Екзекутива, Політична Рада і Контрольна Комісія УККА свідомі того, що в УККА не все відбувається ідеально. Але часто трапляється, що здорові і добрі ідеї зробити щось конструктивне для добра української справи і добра ідея розбивається, бо... нема грошей на їх реалізацію! Вимоги до УККА великі, але жертвенність не стоїть у належній пропорції до вимог.

А втім, розпочинаючи оцю цьогорічну осінню кампанію у користь УНФонду, маємо надію — ба, певність, — що наша громада відгукнеться позитивно. До кінця серпня у цьому році вплинуло тільки 26.627.00 дол. Але ось у вересні ц. р. вплинуло дальших 3.373 дол., а у перших трьох тижнях жовтня 3.430.00. Наші люди чомусь воліють вплачувати свій податок до УНФонду — бодай по 15 дол. від особи — в останніх трьох місяцях року, а не в перших 9-ох. Хай і так — коби всі, хто повинен заплатити цю невисоку квоту — заплатив її! Дайте можливість існувати й діяти своїй керівній установі!

УКРАЇНЦІ НА НАУКОВОМУ З'ЇЗДІ В ВІННІПЕЗІ

Вінніпег (ОУПС). — В днях 24-26-го жовтня відбувався тут у приміщеннях готелю Норт Стар дворічний з'їзд Канадської Асоціяції Етнічних Студій, в якій взяли участь з українців: д-р І. Глинка, д-р І. Пінюта з дружиною, д-р Б. Білаш, пані Ольга Войценко, д-р М. Лупул та інші. Головним промовцем на бенкеті був проф. В. Ісаїв із Торонтського університету. В часі з'їзду заdemонстровано перший том збірника асоціяції „Саундс Канадіян" за редакцією Р. Карпяка з Квінського університету в Кінгстоні, Онт., в якому з українців надрукували статті: В. Ісаїв, І. Зелик, Яр. Рудницький, Б. Казимира та інші.

Панас Феденко

УКРАЇНСЬКА НАУКА НА ЧУЖИНІ

Доводилося мені читати, мовляв, українські дослідники науки повинні включатися в роботу вищих шкіл у тих країнах, де вони живуть, і не творити власних наукових установ, бо вони не мають майбутнього, не можуть нормально розвиватися. Слід сказати: коли б наша Україна, навіть під чужою владою, мала університети та дослідні наукові установи, без усяких перешкод для творчої роботи, то, може, потреба в українських наукових установах на чужині була б непотрібна. На жаль, наша дійсність зовсім інша. В Україні вільна наука, незалежна від втручання чужої влади, неможлива. В такій ситуації перебували та перебувають інші народи, що попали під чужу владу. Також еміґранти „державних народів", невдоволені режимом у своїй країні, творили свої вільні школи на чужині. Наприклад, у Парижі була заснована російськими еміґрантами Вільна Вища Школа на початку XX сторіччя, з почину нашого земляка - соціолога Максима Ковалевського. В цій школі прочитав курс історії України Михайло Грушевський, який був виданий книгою двічі під заголовком „Очерк истории украинского народа". Такі школи на чужині мали теж еміґранти інших народів: поляки, вірмени, литвини.

Після Першої світової війни прийшла черга до українців: Український Вільний Університет та Український Вищий Педагогічний Інститут у Празі, Українська Господарська академія в Подєбрадах. Ще перед тим М. Грушевський заснував Український Соціологічний Інститут у Відні. Ці установи підготували тисячі спеціялістів з різних ділянок наук гуманітарних і технічних та господарських. Зокрема Академія в Подєбрадах розробила технічну й економічну наукову термінологію, якої українська мова в той час не мала, бо українських шкіл перед тим не було під владою російською і австрійською.

Після Другої світової війни, коли Москва поширила свої впливи на 100 мільйонів нових підданих, з'явилася нова численна еміґрація на Заході: польська, чеська, мадярська і т. д. В Англії почав діяти польський університет (переважно професори з колишнього університету в Вільні). Українці оживили Український Вільний Університет, що перейшов із Праги до Мюнхену. В Америці почала діяти Українська Вільна Академія Наук, теж відновилося Наукове Товариство ім. Шевченка. З почину українських науковців, з щедрою допомогою громадянства, створено Катедру Українських Студій при Гарвардському університеті.

Кожного українця, що знає недолю української науки під московським пануванням, мусить тривожити майбутнє нашої культури. Це відноситься в першу чергу до наук гуманітарних: історії, літератури, філософії, мовознавства та інших. Адже ж в Україні не дозволено незалежного наукового досліду історії українського народу. Український історик мусить всупереч фактам, прославляти поневолення України московськими царями, як „добродійство" українцям. Коли історик Брайчевський у книжці — „Приєднання чи воз'єднання" показав кривду, учинену Україні договором між Польщею та Москвою 1667 р. в Андрусові, то автора режим осудив і звільнив з праці. Оборонців української державности мусять українські історики ганьбити, як „ворогів народу". В Україні припинено видання архівних джерел до історії України, заборонено передрук праць істориків, що були видані в XIX та на початку XX сторіч. Шкільні підручники з історії виховують патріотів російського імперіялізму. Те саме роблять автори підсовєтських історичних повістей. В цьому велика небезпека для української національної свідомости, бо таким способом Москва виховує у нас „няньок, дядьків отечества чужого" (Т. Шевченко).

Подібне твориться з українською літературою. Москва присвоїла собі Київські й Галицько - Волинські літописи і літературу. Твори письменників, немилих російським шовіністам в Україні, заборонено; режим велить поетів, насправді ворогів московського імперіялізму, представляти як російських патріотів (Леся Українка). Українську мову вигнано із вищих шкіл під комуністичною диктатурою.

В цих обставинах українська наука на чужині має велике і відповідальне завдання: зберегти дослідну діяльність на високому рівні, в безсторонньому шуканні правди.

Треба звернути увагу на виклади українською мовою в формі бездоганній і видавати наукові праці добірною українською мовою. Scripta manent (написане залишається), говорить латинська примовка. Добре видана українська книга дійде до читачів в Україні.

Ті семестри українською мовою, які провадяться в Українському Вільному Університеті та в інших наукових закладах, мусять підготувати нових дослідників із нашої молоді на чужині, щоб традиція вільної незалежної української науки не вгасала.

Шевченко, бувши в неволі, сподівався, що прийде в Україну „Апостол Правди і Науки". Цьому ідеалові мусить служити українська наука на чужині.

Само собою зрозуміло, що праця українців - науковців в університетах вільних країн має велику вагу. Але не можна легковажити наукової праці у тих установах, в яких виклади відбуваються українською мовою.

Свято української науки

Ювілей Української Вільної Академії Наук, 1945 - 1975

Вінніпеґ (ОУПС). „Українська Вільна Академія Наук належить до наших найвищих наукових установ і загалом до найвищих творчих осередків; тому з великим вдоволенням вітаємо відзначення 30-річчя УВАН на поселеннях і бажаємо найкращих успіхів у дальшій творчій праці..." — цими словами вітав Первоієрарх Української Церкви — Патріярх Йосиф Сліпий зорганізоване окремим громадським комітетом у Вінніпеґі зібрання для відзначення 30-річчя з часу заснування Вільної Академії Наук — УВАН у Вільному Світі. Зібрання відбулося 15-го жовтня ц. р. в новому приміщенні Інтернаціонального Центру при вулиці Мейн і Редвуд. Його відкрив і проводив ним проф. Яр. Рудницький, один із основників Академії та її довголітній президент у Канаді. Привіти виголосили: від усіх етнічних груп Канади д-р Атіш С. Маніяр, президент Манітобської Ради Громадянства; від культурно-громадських установ і організацій, згуртованих в Інтернаціональному Центрі інж. Денис Рінґлянд, екзекутивний директор Центру; від Наукової Ради Українців Вільного Світу та від Бразилійського Центру Українознавства проф. Оксана Борушенко з Куритиби, Бразилія; від польських наукових і культурних установ проф. Руй Вахович теж із Куритиби; від словацьких наукових і культурних установ монсеньйор д-р Іван Рекем; від Т-ва Прихильників Української Культури Наталія Башук; від Українського Народного Союзу Америки мґр Іван Геврик; від Братства св. о. Миколая інж. С. Романів; від Канадського Пресового Клюбу — Ольга Войценко, що вручила обом гостям із Бразилії при цій нагоді книгу про Манітобську Багатомовну Пресу. Крім цих привітів секретар громадського комітету проф. С. Погорілий прочитав письмові привіти від Наукового Т-ва ім. Шевченка (проф. О. Андрушків з Ню Йорку й проф. Яр. Славутич із Едмонтону), від українців Канади — професор Костє Біда, голова Департаменту Славістики в Оттаві, та деякі особисті привіти від д-ра М. Гуцуляка з Ванкуверу, Міри Гармаш із Філядельфії тощо. В академічній частині відбулися звіти з недавніх міжнародних наукових конґресів: д-р Б. С. Балко говорив про конґрес ветеринарів у Салоніках, проф. Р. Вахович про два міжнародні конґреси історичних наук та демографії в Монтреалі, проф. Яр Рудницький про конґрес фонетиків у Лідсі, Англія та ономастів у Берні Швайцарія. — В науковій частині цієї ювілейної сесії були дві доповіді про „міжкультурні взаємини й їхню типологію" проф. Оксани Борушенко та проф. Яр Рудницького. — Після закінчення сесії Інтернаціональний Центр гостив приявних чашкою кави.

Численно зібрані учасники цього „свята української науки" довго не розходилися й вели розмови на теми української науки, її організації та теперішнього її стану на різних континентах. Загально стверджено, що ювілейна сесія УВАН 1945-1975 була достойним відзначенням ювілею цієї наукової установи.

Людмила Мойсеєва

Чому не Кассандра, не Шарльота Корде?

Пам'ятник Лесі Українки в Торонті

Чи тільки жінка-скульптор зуміла відчути дух Лесиної творчости? Таке питання насувається, маючи перед собою Мадонну - Лесю Українку в зображенні маестра Черешньовського, і Іфіґенію — Лесю на пам'ятнику Галини Кальченко, скульпторки, яка померла теж якось загадково, майже так, як Алла Горська... Сама Леся ніколи не уявляла себе Мадонною, бо нею вона ніколи і не була, натомість дала нам майже автобіографічні: Одержиму, Кассандру, Шарльоту Корде, Жанну д'Арк, Іфіґенію і цілий ряд інших жінок - героїнь, завжди і постійно себе з ними ідентифікуючи. Тому велика шкода, що ми маємо або добрих скульпторів, які не розуміють творчости Лесі, або тих, які розуміють і відчувають її, але не є скульпторами, щоб свої почування і думки про неї втілити в мармурі, бронзі й граніті

Тож будемо чекати майбутньої Алли Горської, котра щасливим збігом обставин і ласкою Неба об'єднуватиме в собі вміння скульптора Черешньовського і здібність розуміти Лесю так, як її розумів автор „Поетки українського рєсорджіменто" Дмитро Донцов, чи ще небагато інших.

Наукова конференція УВАН

I

В суботу 13-го вересня ц.р. в Ню Йорку відбулася Наукова Конференція УВАН, перша із циклу ювілейних конференцій в цьому академічному році, присвячених 25-літтю Української Вільної Академії Наук у ЗСА. Конференція відбулася при співпраці Математично - Фізичної Секції НТШ. Конференцію відкрив Науковий Секретар УВАН проф. д-р Василь Омельченко, який привітав присутніх від імени президента УВАН проф. д-ра Олександра Оглоблина. У вступному слові проф. Омельченко з'ясував 25-літній плідний шлях Української Вільної Академії Наук у ЗСА. В імені НТШ, найстаршого українського наукового товариства, вітав Конференцію проф. д-р Осип Андрушків, голова НТШ у ЗСА.

Конференція складалася із трьох сесій: „Атом", „Клітина", „Людина".

Першою сесією проводив д-р Володимир Петришин, професор математики Ратґерського університету. Першою була доповідь д-ра Ігоря Кунаша. Ігор Кунаш народився і виріс у Франції. Докторат з геології він здобув на Пенсилвенійському Стейтовому університеті в 1970-му році. Завдяки своїм непересічним здібностям, д-р Кунаш займає пост директора геологічного відділу фірми „Foote Mineral", ця фірма є найбільшою в світі, коли йдеться про добування мінералів літію, а д-р Кунаш це один з передових знавців геології літію. Хоча він ще молодий, він має за собою низку наукових праць і є автором статтей про літій у енциклопедії „Industrial Minerals and Rocks" та у „Encyclopedia of Earth Sciences", і співавтором статті про літій у підручнику „Handbook of Energy Technology". У своїй доповіді „Літій — від кераміки до ядрової енергії" д-р Кунаш ознайомив слухачів з цим цікавим первнем, найлегшим з усіх металів, та вказав на важливу ролю, яку літій відграватиме в будучій технології електричних батерій та у технології термоядерної енергії.

Другим доповідачем був д-р Роман Воронка, надзвичайний професор прикладної математики Технологічного інституту Ню Джерзі. Роман Воронка спершу студіював інженерію і лише згодом зосередився на прикладній математиці. Свій докторат з цеї ділянки він захистив в Нюйоркському університеті в 1974 році. У своїй доповіді „Стохастичні моделі в математичній генетиці", молодий науковець Воронка виявив неабиякі педагогічні здібності, бо в доступний спосіб зумів запізнати слухачів з найновішими досягненнями математичного моделювання в генетиці. Він вияснив важливу ролю, яку ймовірнісні впливи відограють у населеннях скінченої величини та розглянув мутаційні та селекційні впливи.

Першу сесію конференції завершила доповідь д-ра Теодора Костюка „Інфрачервоні промені та космос". Свій докторат із фізики здобув Т. Костюк у 1972 році, в Сиракюзькому університеті. Від 1973-го року д-р Костюк є постійним науковим співробітником астрофізичного відділу Державної Повітряної і Простірної Адміністрації (НАСА) у Центрі Простірних Польотів ім. Годдарда біля Вашінґтону. Він спеціялізується в ділянці астрономічної інфрачервоної спектроскопії. Недавно він був офіційним делеґатом НАСА на Міжнародній Астрофізичній Конференції в Голляндії. Д-р Костюк ознайомив слухачів із новітніми методами інфрачервоної спектроскопії та з важливою ролею, яку ця нова ділянка астрофізики відіграє дослідженим атомів і молекул, з яких складаються космічні тіла. Він показав як знання про молекули в космосі і про їхню хемічну еволюцію допомагає зрозуміти розвиток нашої соняшної системи і постання життя на землі.

Другу сесію конференції очолив д-р Святослав Трофименко, видатний хемік-дослідник з Дослідчої Лябораторії Дю-Понт у Вілмінґтоні, Делавер.

Першою прелеґенткою цієї сесії була д-р Христя Спольська, науковий співробітник престижевого і найстаршого в Америці біомедичного дослідчого інституту Вістар у Філядельфії, де вона переводить складні досліди над біохемічними процесами в клітинах. Хоча молода д-р Спольська лиш недавно скінчила свої студії (докторат з мікробіології у Єйльському університеті 1973), вона вже вспіла закінчити і опублікувати декілька значних наукових праць і брати участь в міжнародних конґресах мікробіологів. Вона вважається авторитетом, коли йдеться про ролю, яку ДРК (дезоксирібонуклеїдна кислота) відограє у мітохондріях. (Мітохондрія це субмікроскопійна частина клітини, що становить „динамо" цеї клітини). У своїй доповіді „Клітина і спадковість" д-р Христя Спольська описала складні досліди над мітохондрійним ДРК, які мають за мету виявити ролю, яку ДРК з мітохондрій відограє у спадковості батьківських рис у потомків.

Слідуючою була доповідь молодого біохеміка д-ра Андрія Зваруна. А. Зварун захистив свій докторат у 1970 році на Кентакському університеті. В роках 1971-74 д-р Зварун був директором мікробіологічного відділу Джонсона лябораторій у Мериленді. Там він випрацював методу радіоактивного мічення бактерій у крові. На підставі його праці сконструйовано апарат „Бактек", який автоматично перевіряє відсутність бактерій у шпитальній крові. Цей апарат набагато перевищує дотеперішні методи перевірювання крови і знайшов широке застосування, головно у великих шпиталях.

(Продовження буде)

64-ий Відділ СУА
МАЄ ЧЕСТЬ ЗАПРОСИТИ ГРОМАДЯНСТВО НА
ВІДКРИТТЯ
XIX ВИСТАВКИ ЖІНОЧОЇ ТВОРЧОСТИ
присвяченої Рокові Жінки
Програма відкриття, в якій беруть участь
УЛЯНА ЛЮБОВИЧ і МАРІЯ САВИЦЬКА
відбудеться
в неділю, 9 листопада 1975 р.
о год. 1:30 по пол.
в УКРАЇНСЬКОМУ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОМУ КЛЮБІ
2-га Евеню, Ню Йорк, Н. Й.

- Виставка відкрита вечорами від 5:30 до 7:30, в суботи і неділі від 2 до 7 веч.
- ЗАКРИТТЯ ВИСТАВКИ з ОБГОВОРЕННЯМ відбудеться в НЕДІЛЮ, ДНЯ 23-го ЛИСТОПАДА, год. 1:30 по пол.

Окружна Управа СУА Чікаґо, Ілл.
запрошує все наше Громадянство на
ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ СОЮЗУ УКРАЇНОК
який відбудеться в днях:
14 до 16 листопада 1975 року
В ПРОГРАМІ:

- ВИСТАВКА МИСТЕЦЬКОЇ ТВОРЧОСТИ ЖІНОК-МИСТЦІВ ЧІКАҐА.
- ВІДКРИТТЯ — п'ятниця, 14-го листопада, в ґалерії Т-ва „Леви", год. 8-ма вечора.
- В НЕДІЛЮ РАНО, 16-го листопада — БОГОСЛУЖЕННЯ у всіх українських церквах.
- В год. 1-ій по пол. в авдиторії Собору св. Володимира і Ольги — БЕНКЕТ — ЗУСТРІЧ З ГРОМАДЯНСТВОМ.

Святкове слово: інж. СТЕФАНІЯ ПУШКАР (Філядельфія).
Показ народньої ноші.
Вокальне тріо 29-го Відділу СУА — „ПІСНЯ".

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ У НЮ ЙОРКУ, Н. Й.
З НАГОДИ 200-РІЧЧЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ АМЕРИКИ та 100-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОСЕЛЕННЯ У ЦІЙ КРАЇНІ
— влаштовує —
ВЕЧІР
у пошану
ЗАСЛУЖЕНИХ ДІЯЧІВ
Українського Народного Союзу
6 грудня 1975 р., о год. 7 веч.
у великій залі
Українського Народного Дому
140 Second Avenue New York, N.Y. 10003

Увага! НЮАРК і ОКОЛИЦІ! Увага!
П'ятниця, 7 листопада 1975 р.
год. 7-ма вечора
відкриття
Ґалерії Образотворчого Мистецтва
„КОБЗАР"
Христини Юрків
ПОСТІЙНУ ВИСТАВКУ ВИДАТНИХ УКРАЇНСЬКИХ МИСТЦІВ ВІДКРИЄ МИСТЕЦЬ-МАЛЯР ПАНІ ІРЕНА ФЕДИНИШИН.
696 Sandford Avenue Newark, N.J.

Від Наукового Фонду УААУП

Будемо вдячні, всім, хто своєю пожертвою причиняється до розбудови Наукового Фонду Українсько Американської Асоціяції Університетських Професорів. Ми маємо охоту і можливості зробити багато корисних речей для української справи і праця та була б зокрема цінна тут в Америці. Та ми цього без фінансової допомоги зробити не зможемо.

Ми хотіли б висилати наших членів на різні національні і інтернаціональні наукові з'їзди. Ми могли б зорганізувати стільки наукових конференцій з різних ділянок українознавства скільки хочемо і на тих університетах на яких хочемо. Ми могли б у найбільш економічний спосіб сильно збільшити продукцію праць на українські теми. В тому самому часі ми збудували б свою власну сильну установу, із ростом якої росли б ми усі.

На жаль, у нас є звичка допомагати тільки тим установам, якими керують люди що нам подобаються. Нам здається, що НФ зослуговує на те щоб його підтримку вважати справою яка стояла б понад наші вужчі льояльности і симпатії.

Нам не варто теж стояти на становищі що ми всі маленькі люди (хіба що хтось репрезентує чужий авторитет), на яких не варто навіть заризикувати кілька долярів. Інтелектуально ми не є меншевартісні в порівнянні з іншими національностями. В дійсності біда в тому, що ми себе більшими зробити не хочемо. Коли б ми усі склали наші гроші в українських банках чи забезпечились у своїх інституціях, тоді ми мали б великі банки чи інституції і великих директорів чи президентів. Те саме сталося б і з Науковим Фондом. І тому будемо вдячні, коли громада допоможе нам розбудувати інституцію, з якої ми всі були б горді коли б вона була сильна. Пожертви просимо висилати до: Research Endowment of UAAUP, P.O. Box 491, Kent, Ohio 4240.

УААУП

ОЖ ОЧСУ і ООЧСУ
запрошують Йонкерс і околиці на
ВЕЛИКУ ЗАПУСТНУ ЗАБАВУ
яка відбудеться
8-го листопада 1975 р.
о год. 9-ій веч.
в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ
при 301 Palisade Avenue в Йонкерсі, Н. Й.
Грає ОРКЕСТРА Б. ГІРНЯКА
Співають:
І. РАКОВСЬКИЙ і М. ШКВАРКО

СПІЛКА УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ АМЕРИКИ та ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
влаштовують
в п'ятницю, 7 листопада 1975
ВЕЧІР
ПРИСВЯЧЕНИЙ ПАМ'ЯТІ
Михайла Сосновського

- Вступне слово: ІВАН КЕДРИН
- Слово про публіциста: ЛЮДМИЛА ВОЛЯНСЬКА
- Зразки творчости: ВАСИЛЬ ТЕРШАКОВЕЦЬ
- Роля Покійного в ТУСМ: ВАСИЛЬ КАЛИНОВИЧ.
- У музичній частині: ТАЇСА БОГДАНСЬКА, фортепіяно.

Початок — 7:30 веч.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США
НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ
КАБІНЕТ АНТРОПОЛОГІЇ ТА АРХЕОЛОГІЇ ІМ. ЛЕВКА ЧИКАЛЕНКА та СЕКЦІЇ АНТИЧНОЇ ІСТОРІЇ
(із циклю конференцій з нагоди 25-річчя УВАН у США)
ДОПОВІДІ:
КОРДИШ-ГОЛОВКО, Н. Л.: „Розкопи трипільської культури в басейні Дністра".
ІВАНІВСЬКА, Т. О.: „Скитське мистецтво"
Доповіді будуть ілюстровані діяпозитивами.
ДОМБРОВСЬКИЙ, О. М.: „Тавріда в античному світі".
Засідання відбудеться
в неділю, 9 листопада 1975 р.
о 3-ій год. по пол., в приміщенні АКАДЕМІЇ:
206 Вест 100-та вул., Ню Йорк, Н. Й.

Срібний Ювілей Осередку СУМА ім. Крут в Чікаґо

Осередок СУМА ім. Крут в Чікаґо в неділю, 12 жовтня ц. р. відзначив ювілей заснування і діяльности тієї молодечої організації. Опрацювавши програму, Управа Осередку покликала редакційну колеґію опрацювати ювілейну книгу зі світлинами. Напередодні святкування на хвилях етеру з „Української Вечірньої Трибуни" Організацій Українського Визвольного Фронту в Чікаґо, що її ведуть Любомира і В. Палагнюки, відбулося інтерв'ю про історію та діяльність названого Осередку. Інтерв'ю провела старша юначка Діяна Бурдяк, а після неї юначка Людмила Ванджула продеклямувала вірш, присвячений основоположникам Осередку, що його написала подруга Мирослава Ґалан.

Основною точкою ювілейного свята був бенкет в одній з кращих заль на перифірії Чікаґо.

За репрезентативним столом засіли: о. крилошанин В. Возняк, який поблагословивши трапезу молитвою, закінчив своє звернення до молоді закликом, щоб вона не зійшла зі шляху своєї праці для СУМ-у во ім'я провідного клича Спілки — „Бог і Україна!".

Поруч з душпастирем засіли: представники Головної Управи СУМА Корнель Василик з Ню Йорку та представники українських товариств і установ.

Господарів свята репрезентували голова Орест Ґалан з дружиною Мирославою.

Офіційну частину відкрив голова Осередку, покликаючи на керівника програми автора цих рядків.

В часі бенкету з привітами Осередкові-Ювілятові виступили: представники ГУ СУМА — К. Василик, який у своїй промові пригадав про 50-річний ювілей заснування СУМ на Рідних Землях, його трагічну історію та відновлення діяльности Спілки у країнах вільного світу, що започатковано з ініціятиви ЗЧ ОУН під проводом. Провідника — Степана Бандери і сьогодні ведеться по всіх скупченнях нашого поселення в діяспорі.

Оцінюючи теплими словами діяльність Осередку ім. Крут в Чікаґо, К. Василик підкреслив ідейність у праці та заслуги поодиноких членів Осередку, а особливо його неструдженої діячки подруги Мирослави Ґалан. Всі присутні вислухали промову К. Василик з увагою та зворушенням.

Від імени ОУВФ м. Чікаґо і околиці вітав Ювілятів Дм. Багрій. Слідом за ним інж. Роман Бігун висловив свій привіт від імени Відділу УККА в Чікаґо та Дирекції Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч". За чергою вітали Осередок — мґр Андрій Стецюк — колишній учитель української школи СУМА-ООЧСУ та один з основоположників Осередку і довголітній головний виховник сумівського юнацтва — інж. Антін Гайдук.

Згодом відчитано писемні привіти, що наспіли від: Івана Хомика — голови Осередку СУМА ім. полк. І. Богуна в Чікаґо, 286 Відділу УРС ім. Л. Українки в Чікаґо за підписом секретаря Миколи Пустовіта та від члена-сеньйора нашого Осередку — інж. Антона Кущинського.

Мистецьку частину програми започаткували дружинники Осередку, виконавши гуртову рецитацію вірша Мирослави Ґалан, п. з. „Слово Молоді", що її докінчив співом „Молитва" жіночий хор „Чайка".

У наступній точці програми виступав зі своїм репертуаром вокальний квартет членкинь хору „Чайка" в особах: Мирослави Ґалан, Ірини Куц, Нусі Савчак та Ґані Спольської.

Мистецьку програму закінчив виступ жіночого хору „Чайка" під диригентурою Мирослави Ґалан, трьома піснями: „Україно — моя любове", „Якщо ти любиш". Остання пісня п. н. „Кличе спалена пісня" з участю молодого надійного співака-соліста, старшого юнака Степана Пилипчака, викликала глибоке зворушення захоплених слухачів.

Підготовлена Розалією Окрух виставка-панорама світлин з різних моментів в діяльности Осередку, трофеїв і нагород з його спортових перемог та драматичних осягів, а також дипломів за перемоги самодіяльних гуртків на сумівських Здвигах — викликала велике зацікавлення гостей та похвалу за діяльну творчість, як самої молоді, так і її проводу.

Олесь Куц, довголітній неструджений діяч нашої громади СУМА-ООЧСУ, в ділянці будови декорації, підготував символічну орнаментацію бенкетової залі, як свій особистий дар улюбленому Осередкові на його ювілейні відзначування.

В часі бенкету репрезентанти наступних товариств та установ, а також прихильники нашого Осередку склали пожертви, як свій ювілейний дар, а саме: Дирекція Щадничо-Позичкової Спілки „Певність" 100.00 дол., по 50.00 дол. склали: Осередок СУМА ім. полк. Івана Богуна, Українська Станиця Американських Приятелів АБН та Дирекція Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч". По 21.00 дол. склали: Товариство Колишніх Вояків УПА — Відділ в Чікаґо, Ож ОЧСУ-північ, Братство Колишніх Вояків І-ої Української Дивізії УНА — станиця в Чікаґо, Іван Федорин 35.00 дол., Іван Хомик 25.00 дол., мґр Андрій Стецюк 25.00 дол. та Микола Возняк з родиною в Геммонді-Індіяна 25.00 дол.

Імпрезу закінчено забавою під звуки оркестри Івана Стецева. Відрадним явищем в усій імпрезі була масова участь молоді — вихованків нашого Осередку.

Григорій Петрович

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"
сповіщає в глибокім смутку, що 1 листопада 1975 року в Торонто, Канада, відійшов у Вічність

ВАСИЛЬ СОФРОНІВ-ЛЕВИЦЬКИЙ
визначний український письменник і довголітній заслужений член нашого Об'єднання.

Родині Покійного висловлюємо наше сердечне співчуття.

Ділимося сумною вісткою з Односельчанами і Приятелями, що 29-го жовтня 1975 р. відійшов у Вічність

бл. п.
МИХАЙЛО ХУДОБА
ур. 1923 року у селі Літятин, пов. Бережани, Західна Україна, залишаючи горем прибиту дружину Лідію, синів Івана й Андрія і дочку Марію-Терезу та Родину в Україні.

ПОХОРОН відбудеться 6-го листопада 1975 р. в місті Бері, Англія.

Покійний ще з юнацьких літ всеціло включився в український визвольний рух. Як взірцевий член ОУН першим вступає в ряди УПА, відтак, як вояк Української Дивізії перебуває в полоні в Італії. З переїздом до Англії, включається в суспільно-громадську та політичну працю. Не діждав Покійний побачити України вільною, яку так щиро любив і про неї мріяв!

Нехай Тобі Друже, чужа земля буде легкою.

ВОЛОДИМИР ЩУР з Родиною

Родині Покійного висловлюємо щире співчуття.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в суботу, 1-го листопада 1975 р. в Ню Йорку, несподівано померла наша Найдорожча МАМА і БАБЦЯ

бл. п.
МАРІЯ СУСЬ
Покійна народилася в селі Біла, Чортків, Україна.

ПАНАХИДИ будуть відправлятися в понеділок, 3-го і вівторок, 4-го листопада 1975 р. в год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в середу, 5-го листопада 1975 р. о год. 9-ій рано в похоронному заведенні, 9:30 в церкві св. Юра і на місці спочинку на цвинтарі у Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
ЮЛІЯНА — дочка
ПАРАСКЕВІЯ — невістка
СЛАВЧИК і ВІРУНЯ — внуки
Близька і дальша Родина в Україні і Канаді

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в неділю рано, 2-го листопада 1975 року відійшов у Вічність на 78-му році життя у Філядельфії наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, БРАТ, ВУЙКО і ШВАГЕР

бл. п.
ІНЖ. ТЕОДОР ЯЦУРА
учасник Визвольних Змагань в Українських Збройних Силах, активний член УВО і ОУН, політв'язень польських тюрем, член Пласту, виховник молоді та громадський діяч.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 7-го листопада 1975 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів, 109 Тейбор Рд., Філядельфія, Па.

ПОХОРОН в суботу, 8-го листопада 1975 р. о год. 8:30 рано з похоронного заведення до церкви Царя Христа при вул. Каюга ч. 1623, а опісля на цвинтар у Факс Чейсі.

В глибокому смутку:
МИРОСЛАВА — дружина
ЗЕНОН — син з дружиною ОЛЬГОЮ і дітьми АСКОЛЬДОМ, СВЯТОСЛАВОМ і РОКСОЛЯНОЮ
РОМАН ЯЦУРА — братанок з дружиною РОМОЮ
о. БОГДАН ЛЕВИЦЬКИЙ і проф. РОМАН ЛЕВИЦЬКИЙ — кузини з Родинами
інж. ІВАН ЛЕВИЦЬКИЙ і інж. ЗЕНОВІЙ КОХАНОВСЬКИЙ — шваґри з Родинами
та близька і дальша Родина в Україні і в Діяспорі.

Замість квітів на могилу, Родина просить про жертви на „Патріярший Фонд".

УКРАЇНСЬКА СПОРТОВА ЦЕНТРАЛЯ АМЕРИКИ і КАНАДИ
— влаштовує —
в суботу і неділю, 15 і 16 листопада 1975 р. на відпочинковій оселі УНС „Союзівці"
в КЕРГОНКСОНІ, Н. Й.
ІНДИВІДУАЛЬНІ ПЕРШОСТІ НАСТІЛЬНОГО ТЕНІСУ
за звання чемпіонів українців Америки і Канади
та за чаші УНСоюзу, „Свободи" і „Українського Тижневика"
в конкуренціях:
ЧОЛОВІКІВ від 19 року життя, ЮНАКІВ до 18 року життя та ЖІНОК
Провідник першостей БОГДАН МИНДЮК, ланковий настільного тенісу УСЦАК
Господар змагань — ПЛАСТОВИЙ ЗАГІН „ЧЕРВОНА КАЛИНА"
Початок змагань в суботу, 15-го листопада, о год. 10-ій рано.
Після першостей зустріч ЗСА — Канада.
Зголошення учасників разом з оплатою по $5.00 від чоловіків та по $2.50 від юнаків приймає:
Bohdan Myndiuk, 26 Leamington Avenue, Islington, Ont., Canada M8Z 2W4

З огляду на поштовий страйк в Канаді, в дану пору просимо слати зголошення на адресу: Ukrainian National Association, P.O. Box 76 — 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303 або телефоном на ч. (201) 451-2200.

Піттсбурґ і Західня Пенсильванія!
ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ ПІТТСБУРҐУ і ЗАХІДНЬОЇ ПЕНСИЛЬВЕНІЇ
повідомляє, що
в неділю, 16 листопада 1975 р.
о год. 3-ій по пол.
в залі Українського Дому
115 Іст Карсон вул., Савт Сайд, Піттсбурґ, Па.
— відбудуться —
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
в яких обов'язані взяти участь усі члени Окружного Комітету, Конвенційні Делегати та Урядники таких Відділів УНС:
24, 41, 53, 56, 63, 91, 96, 109, 113, 120, 126, 132, 161, 264, 276, 296, 338 і 481
ЦІЛЬ ЗБОРІВ:

1. Перевірити дотеперішню працю і її організаційні здобутки;
2. Намітити плян праці на останні тижні цього року.

В Зборах візьмуть участь:
СТЕПАН ГАВРИШ — головний організатор
АНДРІЙ ДЖУЛА — головний радний
ЗАКЛИКАЄМО ВСІ ВІДДІЛИ І ЇХ УРЯДИ ТА КОНВЕНЦІЙНИХ ДЕЛЕҐАТІВ, ЯК І ІНШИХ АКТИВНИХ СОЮЗОВЦІВ УЗЯТИ УЧАСТЬ У ЦИХ ВАЖЛИВИХ ЗБОРАХ!
За Окружний Комітет:
Карло Сачко, голова Микола Сивий, секретар

Ділимося сумною вісткою з Українською Спільнотою, що дня 3 листопада 1975 р. по довгій недузі паралічу, заснув у Бозі провідний Член Організацій Українського Визвольного Фронту

бл. п.
МҐР ОЛЕКСАНДЕР БОЙКО
Народжений 4 червня 1910 р. в селі Серниках Середніх, пов. Рогатин в Україні.

ЛІТУРГІЙНОГО ЧИНУ довершить парох церкви Богоявлення Вcч. о. Василь Осташ з похоронного заведення Павла Гарріса у Рочестері, Н. Й. дня 6-го листопада 1975 р. на місцеве кладовище при вул. Lake & Dewey.

Всіх Друзів, Приятелів і Знайомих Покійного просимо про молитви за Його Душу.

Дружині і Синові на Рідних Землях, складаємо найглибші співчуття.
Американська земля хай буде Йому легкою.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ

Субота, 15-го листопада 1975 р.
Год. 9-та веч.
Заля УНДому в Ню Йорку, Н.Й.

СТАНИЦЯ БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ І. УД УНА в НЮ ЙОРКУ
ЗАПРОШУЄ УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ, ГРОМАДЯНСТВО І МОЛОДЬ НА
ТРАДИЦІЙНІ ОСІННІ ВЕЧЕРНИЦІ

Грає оркестра Б. Гірняка
Співають:
І. Раковський і М. Шкварко
Буфет у заряді Дружин Членів Станиці — Стрій вечірній

СИНИ ЗАСУДЖЕНОГО...

Закінчення зі стор. 1-ої)

ді, бо, дехто із цих свідків відкликали свої зізнання проти д-ра Штерна, не витримавши докорів свого власного сумління.

Чому ж така пошана, пієтизм пацієнтів до свого лікаря? Знайомлячись з матеріялами про нього, бачимо перед собою шляхетну і характерну людину, віддану своїй професії, — бо для нього лікарська присяга Гіпократа не була порожнім словом, — віддану своїй родині і віддану тій землі, на якій народився, зріс і змужнів. Він безкорисно ніс лікарську допомогу потребуючим і він до пацієнтів говорив... українською мовою, за що наразив себе на докори прокурора Кравченка, (сучасного яничара-перевертня), який його обвинувачував, що „Штерн в розмові з хворими вживає місцевого діялекту". Виходить: говорити рідною мовою — це злочин!

Д-р Штерн, відомий ендокринолог, народився у Жмеринці Вінницької области в 1918 році. Студіював медицину у Вінницькому медичному інституті. Перервавши студії через евакуацію під час німецького наступу на Україну, докінчив їх у Киргизії в Мединституті міста Фрунзе в 1944 році, здобувши диплом лікаря. В роках 1945-46 переїхав до Чернівець, де пропрацював до року 1952, зорганізувавши тут перший на Україні спеціяльний „Зобно-ендокринологічний диспансер" в Чернівцях. Тому, що гірське населення, позбавлене потрібної для організму кількости йоду в воді гірських рік, часто недомагає якраз щитовидною залозою, д-р Штерн був піонером йодування кухонної соли на Буковині.

В 1952 році д-р Штерн з родиною (дружина Іда сама хемік-інженер і два сини) переїжджає до рідної Вінниці, де довгі роки працює завідувачем консультативно-поліклінічного відділу Вінницького обласного ендокринологічного диспансеру, несучи допомогу міському і спеціяльно сільському, — під медичним оглядом занедбаному, населенню, — особливо якщо йдеться про ту ділянку медицини, в якій д-р Штерн є спеціялістом — залози внутрішньої секреції. Маючи до діла часто-густо з малописьменними людьми, д-р Штерн йде їм на зустріч не тільки фаховою порадою, але й ліками з власного кабінету, керований двома почуттями: людським — допомогти людині в біді, бо вона сама себе не зуміє порятувати, і медичним — бачити і мати сатисфакцію, що найтяжчий з медичного погляду випадок може бути вилікуваний. Як цікавий і промовистий приклад до цього, може служити один з багатьох у його практиці випадків. Два роки д-р Штерн лікував простого сільського хлопця безкорисно, ще й приймаючи хворого по неділях, в той спосіб, отже, вживаючи на лікування час свого відпочинку. За це д-р Штерн також був обвинувачений у... „хабарництві!"

Такі і подібні випадки складаються на суму того „посадового злочину" („должносное преступление"), що його пришпилено д-рові М. Штернові. „Переступ на посаді", тобто „злочин", вчинений, виконуючи службові обов'язки, є дуже тяжким звинуваченням в СССР, і таким, що його можна „пришити" кожній людині в Сов. Союзі при відповідному „бажанні" певних чинників. Багато знавців розцінюють цю статтю совєтського беззаконня, як найхитрішу статтю в СССР, тому, що від неї найтяжче боронитися. Вистачить двох (фальшивих) свідків — і є справа.

Щодо фальшивих свідків, то не лише деякі „свідки", а й „блюстітелі порядка" є такі ж фальшувальники. З болем і гіркотою навів В. Штерн три прізвища осіб, що засудили його батька, якраз вживаючи таких неправних метод, за які їх самих мусіли б посадити судові органи УССР, якщо б тим органам справді залежало на дотримуванні власних законів.

Перший, згаданий вже вище, Віталій Кравченко, прокурор слідчого відділу Прокуратури Вінницької области, сам поповнив кримінальний злочин супроти власного судівництва, фальшуючи судові матеріяли. У своєму „Отдельному поручении т. 2. Лист, Дело 70" (справа д-ра Штерна) цей слідчий доручає прокуратурам районів Вінницької области допитати колишніх пацієнтів д-ра Штерна, даючи прямі поради своїм підлеглим, як і яких зізнань треба від них добитися, щоб оскаржити лікаря, включно із залученим списком питань тощо.

Другий — начальник судової медичної служби Области д-р Ольнєв, також поступив проти совєтських законів, підписуючи обидві з двох експертиз судової медицини, хоч одна другій суперечили.

Третій — Васілій Орловський, суддя Вінницького обласного суду, пофальшував протокол судового засідання, а це ж формально недозволено навіть в СССР, і. т. д.

Таких випадків порушення судочинства Віктор Штерн наводить багато більше, на все це він має відповідні документовані докази. Фальшування робилося для того, щоб штучно створити „справу д-ра Штерна", бо він і його родина хотіли виїхати з СССР, а В. Таратута — перший секретар компартії Вінницької области, вирішив, що „Штерн не повинен виїхати". — Для цього в рух пішли всі заходи, бо д-р Штерн, не собі звичайний совєтський жид, якийсь перший-ліпший ремісник, що бажає виїхати до Ізраїлю, приваблений, мовляв, вищим матеріяльним рівнем життя в нім, а аж надто не типовий індивідум. Бо д-р Михайло Штерн досяг найвищого фахового рівня у своїй професії, зайняв визначне місце в совєтській медицині як новатор-науковець, він легально добився кращого матеріяльного рівня завдяки своїй праці — це з одного боку. З другого — він був теж дуже нетиповою „совєтською людиною", його не можна було залякати, він завжди висловлював свої погляди відкрито і відважно, — КҐБ знало про них, він міцно тримався своїх релігійних традицій і був характерною людиною в кожнім відношенні.

Такі „не повинні' виїжджати, це „не корисно" відбивається на області, — міркував Таратута, — треба щось на нього знайти, отже...

І знайшли... Д-р М. Штерн заарештований 29-го травня 1974 року: вже 31-го грудня 1974 року був винесений вирок — 8 років таборів суворого режиму. Касаційний суд у Верховному Суді УССР 25-го березня 1975 року підтвердив вирок, і з 29-го квітня д-р Михайло Штерн, безпідставно засуджений, почав відбувати свій вирок в харківському таборі. Перші два тижні, рахуючи його кримінальним, — попався, мовляв, за крадіжку, — тюремні власті були поблажливі — йому було дозволено і там працювати лікарем, але, довідавшись про політичне забарвлення справи, — його переведено на непосильну працю чорнороба в ливарському цеху металюрґійного заводу. Стан його здоров'я, вже незадовільний перед арештом, самозрозуміло, ще погіршився. Обидва сини, Віктор і Август, побоюються, що, якщо не вдасться добитися звільнення батька вже в найближчих місяцях, — він загине. Цього боїться і дружина д-ра Штерна, яка відмовилася виїхати закордон і залишилася в дуже невідрадних умовах у Вінниці, бо з її виїздом перервалася б остання нитка зв'язку її чоловіка із зовнішнім світом. (Згідно з совєтськими законами, заарештованим можна бачитися лише з жінкою і дітьми). Її доля особливо турбує синів, бо вона залишилася у Вінниці у спустошеному домі, серед сусід, які бояться підтримувати знайомство з опальною, недужа, на мізерну пенсію 50 крб. на місяць, (всі речі чоловіка, її і синів сконфісковано). Як дружина ув'язненого, чекає від побачення до побачення з ним, кожен раз побоюючись, що її побачення може бути останнім. Як знаємо, таборова адміністрація може позбавити в'язня побачення з рідними з найменшого приводу. Зазнають політв'язні і інших шикан від тюремщиків, напр., д-рові Штерну зголили бороду, хоч згідно з його релігійними переконаннями він хотів і в таборі бути з бородою, як це було на волі завжди.

Іда Штерн чекає на побачення з чоловіком і на вістку від дітей з-за кордону, але листи не доходять, а телефонна лінія перервана. Проте, вона знає, що разом з чоловіком вона виховала дітей, які їх не залишать напризволяще. Молодший син виїхав майже рік тому і багато робить для їх звільнення. Старший син затримався в СССР довше, бо мав мету. Віктор Штерн виїхав із Совєтського Союзу щойно 6-го липня 1975 року до Ізраїлю, хоч дістав візу на на виїзд із СССР майже рік тому. Одначе, бажання розслідувати справу арешту і засуду батька, затримало його на місці. Цей час ним був використаний блискуче, Віктор Штерн вивіз з України 700 сторінок машинопису — оригінальні судові матеріяли в справі д-ра Михайла Штерна, (від першої хвилини арешту і засуду — до вироку і касаційного розгляду) і 60-годинний магнітофонний запис всього касаційного розгляду справи у Верховному Суді УССР. За довгі місяці свого „хожденія по муках", Віктор Штерн став справжнім знавцем совєтського судівництва, а його вроджена інтеліґенція і найкраща освіта, яку тільки можна здобути в СССР, — він — доктор фізико - математичних наук, спеціяліст з обчислювальної математики — науки про компютори, — в значній мірі сприяли тому, що він добився всіх тих відомостей, зібрав пребагатющий матеріял із процесу, зберіг і вивіз його та тепер пускає його в рух. Все це робилося в совєтах, де найневинніші речі найсуворіше засекречуються.

Віктор Штерн пишається своїм батьком, якого каґебісти не зуміли зломити, і ця людина — лікар з Божої ласки, морально виграв битву з ворогами, але син хоче мати тут „живого батька, а не мертвого героя", як він каже, і тому готовий „перевернути світ" для його визволення.

Д-р Михайло Штерн, його відношення до пацієнтів, його відношення до України, до справи людських прав для всіх, вирізнило його в очах КҐБ настільки, що вони вирішили вибрати якраз його в „назиданіє" іншим. Ще один „тельонок бодаться з дубом", як сказав би Солженіцин. Хто переможе: правда і справедливість, чи фальшувальники навіть тих куцих прав, що їх самі совєти признають: кравченки, ольнєви, орловські і таратути?!

А тим часом політв'язень д-р Штерн чекає на вістку від людей доброї волі, йому можна писати на адресу: USSR, Харьков — 30, ЮКС N 313/12, Михаил Штерн

Його дружина Іда Штерн, також радо дістала б листа. Її адреса: USSR, Винница, Осипенко д. 7/9, Ида Штерн-Хигер.

Золотий Ювілей СУА у Клівленді

Зорганізоване жіноцтво стейту Огайо величаво відзначило 50-ліття свого існування 5 жовтня 1975 р.

Для відзначення цих Святкувань створено Окружною Управою СУА спеціяльний Святковий комітет, що складався з представників Відділів СУА, а очолювала його довголітня голова 33-го Відділу Ольга Городиська.

Ювілейні Святкування почалися Богослуженням в намірені членок. Відправив його о. декан Я. Сірко в церкві св. Йосафата. Програма святкування відбулася в авдиторії вищої школи св. Йосафата у Пармі.

Ще далеко до початку програми спішило жіноцтво враз із родинами з усіх сторін Клівленду та околиці на Ювілей. При вході затримувалися, щоб залишити свій підпис в пропам'ятній, ювілейній книзі. Святочного настрою надавала по-мистецьки прибрана заля. По середині залі, біля сцени тонув у барвистих осінніх квітах (праця 60-го Відділу) президіяльний стіл. На середині стола пишався чудовий триповерховий колач, що його помистецьки виконала членка 33-го Відділу Іванка Яремко. Звисаючі з бальконів залі килими декорували стіни.

На увагу заслуговує окрема виставка мистецьких творів членок СУА, якою захоплювалися присутні. Були там картини пань: Е. Завільської, Н. Раковської, С. Демчук, Н. Винярської, Л. Боднар та скульптура А. Фаріон і кераміка Д. Сірко.

Теж чототри Відділи зробили показ своєї діяльности, а саме 33-ий і 12-й з Клівленду, 7-ий Відділ з Акрону і 69-ий Відділ із Льорейну. Виставками займався 12-ий Відділ.

Святкування відкрила голова Комітету Ольга Гординська, прочитавши молитву Союзу Українок Америки. О, Мітрат Д. Гресько провів загальну молитву перед бенкетом. Вміло керувала програмою тотмастер Ліда Вирста.

Вона представила гостей президіяльного стола, відчитала привіти від організацій і попросила до святочного слова д-р Марусю Бек з Детройту. Її промова так захопила зібраних, що присутні двічі вставанням з місць і невгаваючими оплесками виявляли своє захоплення.

У продовженні програми голова Окружної Управи СУА Марія Грушкевич передала почесній голові Окружної Управи Катерині Мураль відзначення почесної членки СУА, яке їй надано на XVII Ювілейній Конвенції СУА в Ню Йорку.

У дальшому відзначено 8 членок-піонерок, а саме: Антонія Франд, Марія Гавриляк, Марія Гермак, Анастазія Кухта, Марія Дабик, Евгенія Писклива, Мілька Чубінська і Софія Чубінська.

Відзначено й тих, що довголітньою працею на відповідальних постах, або виїмковими починами причинилися до росту Округи. Це були пані: Евгенія Дубас, Михайлина Ставнича, Марія Федак, Ольга Городиська, Джені Бокар і Ірина Кашубинська.

Наступною точкою програми був виступ оперової співачки Христини Липецької з Детройту, яка своїм соловійним голосом захоплювала публіку. Співачці вміло акомпаньювала Олюня Винницька.

Останньою, дуже цікавою точкою, був показ народної ноші переведений 8-им молодечим Відділом ім. Алли Горської. Душею цього показу була невтомна Ірина Кашубинська, яка своєю наполегливою працею в СУА придбала ім'я „Місс Союзу Українок". Їй допомагав цілий 33-ий Відділ. Пояснення до ноші подавали Оксана Смеричинська і Ірина Кашубинська та англійською мовою Оксана Павник.

ю, імпозантну імпрезу провів о. Ф. Коваленко. Громадянство Клівленду своєю масовою участю в цих Ювілейних Святкуваннях виявило повагу і признання Союзові Українок Америки за його безупинну муравлину працю для добра українського суспільства.

Цей вияв признання додасть членкам СУА ще більшої снаги і енергії будувати майбутнє чергове 50-ліття.

Емілія Волянник

Діяльність Богословського Факультету Колеґії св. Андрея у Вінніпезі

Початок академічного року

Богословський факультет Колеґії св. Андрея у Вінніпезі інформує, що новий 1975-1976 академічний рік Колеґії започатковано Молебнем у понеділок, 15 вересня о год. 9-ій ранку. Молебень відслужив настоятель каплиці о. професор Сергій Герус у присутності викладового персоналу та студентів. Решту програми того дня присвячено загальній орієнтації, ознайомленню викладового персоналу із студентами і т. ін.

Згідно з новими вимогами факультету, вступні іспити нових студентів переведено в четвер і п'ятницю, 11 і 12-го вересня. До тих іспитів допущено 9 зголошених студентів, усіх нових зголошень було 11. Вісім з тих студентів приступили до студій, один пізніше відійшов. Шість нових студентів уже мають вищу університетську освіту, а два студенти тільки що закінчили середню школу; університетську освіту вони будуть здобувати одночасно із студіями богословія. Звичайно, студент може закінчити ці паралельні студії за 5 років.

Три з вищезгаданих 8-ох нових студентів беруть обмежене число богословських предметів, бо вони закінчують маґістерські студії і працюють над тезами в Манітобському університеті.

Загальне число студентів.

Крім вищезгаданих 8-ох нових студентів Богословського факультету (5-ох записалися на повну програму, 3 — тільки частинну), богословіє студіюють.

8 студентів вищих років, два з яких працюють у характері доповнення своїх студій. Крім тих, три кандидати (уже в священному стані) працюють над тезами на бакалавреат богословія. Вони працюють самостійно, під керівництвом професора тієї богословської ділянки, на тему якої пишуть свої тези.

На другому році богословської програми на бакалавреат студіює одна дівчина — Євгенія з Давфину, Ман.

Викладовий персонал Богословського факультету.

Вперше у своїй історії (Колеґія св. Андрея і її Богословський факультет були основані 1946 року, тобто — Колеґія вступає в своє 30-річчя існування і праці!), Богословський факультет почав працювати з повним викладовим персоналом, — без неповноштатного допомогового лекторату з-поза Колеґії. Тепер усіх викладачів Богословського факультету є 6, — усі вони повноштатні працівники Колеґії, а це; отець професор Олег Кравченко — декан Богословського і Гуманістичного відділів Колеґії, крім його адміністративних обов'язків, він викладає курс догматики й один курс ґуманістичний (університетський) — українська мова. Отець Кравченко також продовжує свої студії на докторат, на що докінчує працю на тему „Григорій Сковорода і Біблія".

Отець професор Михайло Юрківський — проректор Колеґії, він виконує обов'язки ректора та викладає богословські курси: Вступ до св. Письма та Старий Заповіт. З уваги на те, що о. Юрківський викладає також університетські предмети з гуманістики — Східнє Християнство в Америці та Східнє Християнство в сучасному світі, — до викладів Вступу до св. Письма йому запрошено асистента — прот. А. Теренка.

Отець професор Сергій Герус: він викладає два предмети з літурґіки, є директором літурґічної практики і настоятелем каплиці св. ап. Андрея.

Д-р Юрій Мулик-Луцик - другий довголітній викладач Колеґії, він викладає курс Історії Української Православної Церкви та два курси з гуманістики (університетські) Церковно-слов'янсько мова в українській редакції та Полемічна література.

Д-р Павло Маценко — також один давніших професорів Колеґії, він є професором музики та церковного співу. Д-р Маценко викладає теорію музики в усіх її аспектах, є директором практичного співу, а крім того займається дослідами в ланці церковної музики.

Прот. Степан Ярмусь: він був лектором Гомілетики і Пастирського Богословія від 1969 року, одночасно працюючи на становищі редактора „Вісника". В серпні ц. р. перейшов до праці в Колеґії; він викладає Гомілетику, Пастирське Богословіє, Історію Церкви та один курс з гуманістики (університетський) — Історія Східнього Християнства.

Інавґурація академічного року

Цього року, інавґурація - офіційне відкриття академічного року з участю громадянства, — відбулася в неділю, 21 вересня. Ця урочистість була започаткована Молебнем у каплиці св. ап. Андрея. Молебень служив Владика Архиєпископ Борис в асисті отців — професорів, а студентським хором диригував д-р П. Маценко. Опісля в колеґіяльній авдиторії, слідувала інавґураційна програма. Вона складалася з представлення студентів Богословського факультету, викладового персоналу, інавґураційної доповіді, та гостини для присутніх.

Інавґураційну доповідь-лекцію виголосив прот. Степан Ярмусь. Він говорив на тему „До проблеми поняття про конфлікт" (конфлікт у його соціологічному розумінні), в якій загально підкреслив, що в істоті конфлікту завжди лежать позитивні й конструктивні первні, — біда тільки в людині, що не завжди вміє пізнавати природу конфлікту й використовувати його для цілей конструктивних. Ілюстраціями із св. Письма, доповідач доказував теологічні основи для конфлікту — конфлікту в його позитивному сенсі.

Доповідь була теологічно-філософського характеру. Доповідач, прот. Ярмусь, продовжує свої маґістерські студії в ланці пасторології й спеціялізується в пастирській методолоґії та психотерапії.

Видавнича діяльність

Одночасно із своєю викладовою працею, викладовий персонал Колеґії розвиває також видавничу діяльність. До видань декілька праць з ланки церковної музики та співу, що їх опрацював д-р П. Маценко, Богословський факультет почав видавати покищо на правах рукопису, окремі скрипти, наприклад: Історія Української Православної Церкви, який опрацьовує д-р Ю. Мулик-Луцик, Літурґічне Богословіє — опрацьовує о. професор С. Герус, і повний курс Гомілетики в двох частинах опрацьований прот. С. Ярмусем.

Гуманістичний відділ Колеґії.

Крім вищезгаданих предметів і викладачів Гуманістичного відділу колеґії св. Андрея, що працюють в обидвох факультетах — в колеґії св. Андрея цього року викладається ще такі курси: Загальний огляд історії України, — викладач цього курсу — д-р Олег Ґерус, професор Манітобського університету; Розговірна українська мова, викладачем якої є Стефанія Юрківська, та курс з релігіознавства: Головні мислителі в східньо-християнській традиції. Цей курс викладає о. д-р Олександер Баран — професор Манітобського університету.

Гуманістичний відділ Колеґії має вже 9 курсів, які акредитує Манітобський університет у програмі студій на бакалаврат. Згідно з умовою, до 1977 року Гуманістичний відділ Колеґії повинен мати 15 предметів, що дорівнювало б повній програмі студій на бакалавреат. На базі цієї угоди між Колеґією й університетом, 15 предметів з гуманістики становили б академічну передумову повної афіліяції Колеґії з Манітобським університетом.

До вищезгаданих 9 акредитованих предметів, Колеґія недавно запропонувала на 1976-1977 академічний рік ще п'ять додаткових предметів: новітня історія України, історія українців в Канаді, українсько-канадський фолкльор, українсько-канадська література та географія України.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 8 ЛИСТОПАДА 1975 р.

АМСТЕРДАМ, Н. Й. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка 266 Відд. в Укр. Гор. Клюбі при 3-5 Теллер вул. Проситься чл. прибути та вислухати звіт з окружних зборів із Трой. — В. Труфин, секр.

НЕДІЛЯ, 9 ЛИСТОПАДА 1975 р.

ГЕМТРЕМК, Мш. Місячні збори Т-ва ім. М. Шашкевича, в 2-ій год. по пол. в Укр. Дем. Клюбі при 2376 Ґрилінґ вул. — М. Бориськевич, рек. секр.

КЛИФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ 182-ий Відд. о год. 10:30 ранку в в залі Укр. Правосл. Церкви при 635 Брод вул. Проситься чл. прибути і вирівняти чл. вкладки. — Гр. Клименко, секр.

ТАРЗАН, Ч. 7389. Тарзан поспішає до села Мбонґів

„Постріли замовкли... Панувала тиша!"

„Я підозрівав, що якщо відбулася битва між білими людьми і членами племени Мбонґів, то правдоподібно будуть полонені..."

„Знаючи, що ці дикуни застосовують страшні тортури до своїх полонених, я поспішав в напрямі села Мбонґів!"